

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Διεθνών Σπουδών Επικοινωνίας & Πολιτισμού		
ΤΜΗΜΑ	Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	120115	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διεθνές Δίκαιο III (Δίκαιο της Θάλασσας)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>			
Διαλέξεις		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ειδικού υποβάθρου		
<i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Διεθνές Δίκαιο I και II		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και Αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://openeclass.panteion.gr/courses/TME152/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την ολοκλήρωση του εξαμήνου οι συμμετέχοντες αναμένεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - κατανοούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των υποκειμένων του δικαίου της θάλασσας - αντιλαμβάνονται το νομικο-πολιτικό ρόλο του δικαίου της θάλασσας καθώς και τη συσχέτιση του με άλλους κλάδους του διεθνούς δικαίου (π.χ. δίκαιο αέρα, περιβάλλοντος, ανάπτυξης κ.λπ.) - είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τις διαδικασίες υιοθέτησης και οριοθέτησης των Ζωνών Εθνικής Δικαιοδοσίας - γνωρίζουν τη νομοθεσία, τις διεθνείς υποχρεώσεις και τις διεκδικήσεις της Ελλάδας στο θαλάσσιο χώρο - είναι εξοικειωμένοι με βασικές έννοιες και όρους του δικαίου θάλασσας όπως αυτές αποτυπώνονται στα σημαντικότερα νομικά κείμενα - ερμηνεύουν τις αποφάσεις διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων σε σχέση με το θαλάσσιο χώρο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εξοικείωση με διεπιστημονικές έννοιες
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διαχρονική εξέλιξη του Δικαίου της Θάλασσας ακολουθεί τη διαδρομή ενός εκκρεμούς σε μία αέναη πορεία μεταξύ των αποκλειστικών δικαιωμάτων των παράκτιων κρατών και των διεκδικήσεων των χρηστών του θαλασσίου χώρου. Η πραγματική εικόνα δεν είναι όμως τόσο ευκρινής, καθώς εντός των φαινομενικά ομοιογενών ομάδων συμφερόντων παρατηρείται πληθώρα διαφορετικών αποχρώσεων, πολύ συχνά αντιθετικού χαρακτήρα. Το Δίκαιο της Θάλασσας, αποτελεί έναν ιδιαίτερο κλάδο όπου συναντώνται η πολιτική, το δίκαιο, η οικονομία, η επιστήμη αλλά και η τεχνολογία• η δε εξέλιξη του έχει παίξει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του σύγχρονου δικαίου τόσο από άποψη διαδικασιών λήψης αποφάσεων όσο και ουσιαστικού περιεχομένου.

Η μακροχρόνια εθιμική υφή του Δ. Θάλασσας αποκρυσταλλώνεται μέσα από μία σειρά διασκέψεων κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα (Συνέδριο της Χάγης και 3 Διασκέψεις των Ηνωμένων Εθνών για το Δ. Θάλασσας). Η Σύμβαση του Montego Bay ήρθε να βελτιώσει, να συμπληρώσει και να ενοποιήσει το γενικό θεσμικό πλαίσιο. Παράλληλα με αυτό, το Δίκαιο της Θάλασσας ολοκληρώνεται μέσα από μία σειρά θεματικών πλαισίων που αφορούν τόσο την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος (πχ. Σύστημα Περιφερειακών Θαλασσών ΟΗΕ) όσο και τις χρήσεις του θαλασσίου χώρου (πχ. οι συμβάσεις του IMO για τη Ναυτιλία). Κατά την τρέχουσα δε χρονική περίοδο (2019) στο πλαίσιο του ΟΗΕ βρίσκεται υπό διαπραγμάτευση μία πολύ σημαντική συμφωνία για τη διαχείριση των βιολογικών πόρων στις περιοχές εκτός εθνικής δικαιοδοσίας.

Τα βασικότερα ζητήματα με τα οποία ασχολείται το Δ. Θάλασσας αφορούν στην κατανομή κυριαρχίας, δικαιωμάτων και αρμοδιοτήτων στο σύνολο του θαλασσιού χώρου και η εξασφάλιση αυτών από όλα τα κράτη της διεθνούς κοινότητας αλλά ακόμα και από την Ανθρωπότητα. Συνεχής επίσης είναι η προσπάθεια της εναρμόνισης των διεθνών κανόνων τόσο με τις τεχνολογικές εξελίξεις όσο και με τις πολιτικές και νομικές αξιώσεις των κρατών. Έτσι, το Δίκαιο της Θάλασσας βρίσκεται σε διαρκή αναζήτηση μιας ισορροπίας των δικαιωμάτων των υποκειμένων του. Επιπλέον, το αντικείμενο του αποτελεί και μία από τις βασικότερες συνιστώσες μελέτης της Ελληνικής διεθνολογικής κοινότητας, καθώς η χώρα μας διαθέτει σημαντικής έκτασης ακτογραμμές, μεγάλο αριθμό νησιωτικών εδαφών και διόλου ευκαταφρόνητο εμπορικό στόλο, ενώ παράλληλα έχει διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στο σχηματισμό των κανόνων του Δικαίου της Θάλασσας. Επιπλέον, παρά τα εκτεταμένα θαλάσσια όρια της δεν έχει ακόμα καταφέρει να οριοθετήσει και να ανακηρύξει το σύνολο των θαλασσιών ζωνών που της αναλογούν.

Μέσα από το διαρθρωμένο Σχεδιάγραμμα Διδασκαλίας το παρόν μάθημα θα κινηθεί πάνω σε τρεις νοηματικούς άξονες: 1) την εξελικτική διάρθρωση των βασικών εννοιών του Δ. Θάλασσας υπό το πρίσμα του πολιτικού και τεχνολογικού περιβάλλοντος, 2) την εμπέδωση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των κρατών στο θαλάσσιο χώρο ανάλογα με τις οπτικές των διαφόρων ομάδων, αντιθετικών κυρίως, συμφερόντων (πχ. περίκλειστα vs. Παράκτια κράτη ή ανεπτυγμένα vs αναπτυσσόμενα), 3) την ανάλυση της ουσιαστικής σημασίας που διαδραματίζουν οι κανόνες του Δ. Θάλασσας στο πλαίσιο της εθνικής κυριαρχίας το οποίο εξισορροπείται από τα δικαιώματα των τρίτων κρατών.

Απώτερος στόχος του μαθήματος θα είναι η κατανόηση της λειτουργίας και σημασίας του Δικαίου της Θάλασσας σε σχέση με την έννοια του εθνικού συμφέροντος, η αποσαφήνιση της πολυθεματικής του υφής σε σχέση με τους άλλους κλάδους του Διεθνούς Δικαίου και η ανάλυση των μελλοντικών προοπτικών εφαρμογής του σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Χρήση οπτικοακουστικών μέσων (παρουσιάσεις power point, προβολή & σχολιασμός video) - Διαμοιρασμός open access ψηφιακών πηγών μελέτης - Ενημέρωση και επικοινωνία με τους φοιτητές μέσα από: α) e-mails, β) website τμήματος, γ) social media 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>2 * 13= 26Ω</p>
	<p>Μελέτη Βασικής Βιβλιογραφίας</p>	<p>97Ω</p>
	<p>Προβολή, Ανάλυση και Σχολιασμός Οπτικοακουστικών Μέσων</p>	<p>1*13=13Ω</p>
	<p>Μελέτη Συμπληρωματικής Βιβλιογραφίας</p>	<p>33Ω</p>
	<p>Παρακολούθηση Συναφών Επιστημονικών Εκδηλώσεων</p>	<p>8Ω</p>
	<p>Παρουσιάσεις Προσκεκλημένων Ομιλητών</p>	<p>3Ω</p>
	<p></p>	<p></p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>180</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με γραπτές εξετάσεις, για τους ελληνόφωνους φοιτητες ενώ λαμβάνεται υπόψη και η ενεργός συμμετοχή κατά τη διάρκεια των διαλέξεων.</p> <p>Για τους φοιτητές Erasmus προβλέπεται η εκπόνηση γραπτής ομαδικής ή ατομικής εργασίας (4.500-7.500 λέξεων) σε συνδυασμό με εξετάσεις στην Αγγλική γλώσσα. Το θέμα ορίζεται από τον διδάσκοντα ο οποίος κατευθύνει τους φοιτητές και δίνει τη σχετική βιβλιογραφία.</p> <p>Οι εξετάσεις περιλαμβάνουν ερωτήσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Δοκιμασίες Πολλαπλής Επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Ανάπτυξης - Επίλυση Πρακτικών Ερωτημάτων. 	

--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Ξενόγλωσση

- Churchill, R., Lowe, V., *The law of the sea*, Manchester University Press, Manchester, 1999
- Harrison, J., *Making the law of the sea. A study in the development of International law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2011
- Proelss, Al., (ed.), *United Nations Convention on the Law of the Sea: a commentary*, München: C.H. Beck ; Oxford: Hart ; Baden-Baden: Nomos, 2017
- Rothwell, D. R., et al., *The Oxford handbook of the law of the sea*, Oxford University Press, Oxford, 2015
- Rothwell, D. R., Stephens, T., *The international law of the sea*, Hart Publishing, Oxford, 2016
- Tanaka, Y., *The international law of the sea*, Cambridge University Press, Cambridge, 2015

Ελληνική

- Δίπλα, Χαρ., Ροζάκης, Χρ., (επιμ.), *Το δίκαιο της θάλασσας και η εφαρμογή του στην Ελλάδα*, εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2004
- Ιωάννου, Κ. Μ., Στρατή, Αν., *Δίκαιο της θάλασσας*, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2013
- Περράκης, Στ., Τσάλτας, Γρ., (επιμ.), *Ανιχνεύοντας στο γαλάζιο του Αιγαίου και της Μεσογείου*, Εκδόσεις Ι. Σιδέρης, Αθήνα, 2018
- Περράκης, Στ., Τσάλτας, Γρ., (επιμ.), *Ασφάλεια και πειρατεία στην Ανοιχτή Θάλασσα*, Εκδόσεις Ι. Σιδέρης, Αθήνα, 2007
- Ροζάκης, Χρ. Λ., *Η αποκλειστική οικονομική ζώνη και το διεθνές δίκαιο*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2013
- Στρατή, Αν. Γ., *Ελληνικές θαλάσσιες ζώνες & οριοθέτηση με γειτονικά κράτη*, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2012
- Συρίγος, Α., *Ελληνοτουρκικές Σχέσεις*, εκδ. Πατάκης, 2015-
- Τσάλτας, Γρ., Ι., Αναγνώστου, Χρ., *Αιγαίο και Νοτιανατολική Μεσόγειος. Σύγχρονες προκλήσεις & προοπτικές εκμετάλλευσης υποθαλάσσιων ενεργειακών φυσικών πόρων*, εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα, 2014
- Τσάλτας, Γρ. Ι., Κλάδη – Ευσταθοπούλου, Μ., *Το διεθνές καθεστώς των θαλασσών και των ωκεανών : διεθνής πολιτική, διεθνές δίκαιο, διεθνής οργάνωση (Α' Τόμος)*, εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα, 2003

- Τσάλτας, Γρ. Ι., *Το διεθνές καθεστώς των θαλασσών και των ωκεανών : διεθνής πολιτική, διεθνές δίκαιο, διεθνής οργάνωση* (Β' Τόμος), εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα, 2003

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Aegean Review of the Law of the Sea and Maritime Law
- Asia-Pacific Journal of Ocean Law and Policy
- iilwandle zethu: The Journal of Ocean Law and Governance in Africa
- International journal of marine and coastal law
- Marine policy
- MarSafeLaw Journal
- Ocean development and international law
- Ocean Yearbook